

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători:

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Ion Druță,
Vladimir Timofti, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de către SRL „Avicola Sărătenii Vechi”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vadalex-Agro” împotriva SRL „Avicola Sărătenii Vechi” privind încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere, penalității și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2015,

C O N S T A T Ă :

La 20 martie 2014, reclamantul SRL “Vadalex-Agro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtului SRL “Avicola Sărătenii Vechi” prin care a solicitat încasarea sumei de 1 220 414,42 lei .

În motivarea cererii sale a indicat că între reclamant SRL „Vadalex-Agro” în calitate de vânzător, și SRL “Avicola Sărătenii Vechi” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 94 A-DȚ din 27.02.2012. Obiectul contractului este marfa livrată de către vânzător și primită de cumpărător în baza facturilor fiscale.

Conform contractului, plata pentru serviciile acordate urma a fi efectuată pînă la 25.10.2012. Pîrîtul însă, nu a efectuat nici un transfer reclamantului, fapt confirmat prin actul de verificare.

La data de 12.02.2014 pîrîtului i-a fost expediată o somație, la care însă nu a primit nici un răspuns.

A solicitat reclamantul încasarea de la pîrît a datoriei în valoare de 637 758, 29 lei, a dobînzii de întîrziere în mărime de 132 863,25 lei, penalității în mărime de 414 247,80 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoria Telenești din 07 aprilie 2014 acțiunea a fost admisă integral. S-a dispus încasarea de la SRL „Avicola Sărătenii Vechi” în beneficiul SRL „Valadex Agro” suma de 597758 cu titlu de datorie, suma de 132 863,25 cu titlu de dobîndă de întîrziere, suma de 414 247,80 cu titlu de penalitate, suma de 35546,08 cu

titlu de cheltueli de judecată și 15 000 lei sub formă de cheltueli pentru asistență juridică.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, SRL „Avicola Sărătenii Vechi” a depus apel solicitînd admiterea acestuia și casarea hotărîrii Judecătoriei Telenești din 07 aprilie 2014 ca fiind ilegală.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 2014 s-a respins apelul declarat de către SRL „Avicola Sărătenii Vechi” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Telenești din 07 aprilie 2014.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate, apelantul neprezentând careva probe, documente relevante ce ar servi temei de casare a hotărîrii instanței de fond.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 19.03.2015, SRL „Avicola Sărătenii Vechi” a declarat recurs prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2015 cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a reiterat argumentele de fapt expuse în cererea de apel invocînd totodată nerespectarea și neaplicarea normelor de drept material și procedural pertinente cauzei.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de SRL „Avicola Sărătenii Vechi”, a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Decizia recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată că, reclamantul SRL “Vadalex-Agro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtului SRL “Avicola Sărătenii Vechi” prin care a solicitat încasarea sumei de 1 220 414,42 lei.

Instanța de fond a admis integral acțiunea, soluție menținută fără modificări de instanța de apel care a respins cererea de apel declarată de SRL „Avicola Sărătenii Vechi”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție susține soluția instanței de apel ca fiind legală și întemeiată, pornind de la următoarele.

Reieșind din materialele cauzei Colegiul constată că, la data de 27.02.2012, între SRL “Vadalex-Agro” în calitate de vânzător și SRL “Avicola Sărătenii Vechi”, în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 94 A-D1. Obiectul contractului este livrarea mărfii de către vânzător și primirea mărfii de către cumpărător.

Mai constată Colegiul că, conform facturilor fiscale FV 7571992 din 15.03.2012, FV 8318801 din 20.03.2012, FV 8307100 din 20.03.2012, FV 879364 din 5.04.2012, FV 8879333 din 19.04.2012, FV 9281644 din 2.05.2012 și FV 9508487 din 11.05.2012, SRL “Vadalex-Agro” a livrat către SRL “Avicola Sărătenii Vechi” marfa în sumă de 637 758,29 lei. Conform anexelor nr. 1 și 2 a contractului, plata pentru marfa livrată trebuia efectuată pînă la 25.10.2012. La somațiile reclamantului pîrîtul nu a reacționat.

Colegiul reține că, pîrîtul SRL “Avicola Sărătenii Vechi” în luna martie 2014, după ce a fost acționat în judecată a achitat reclamantului SRL “Vadalex-Agro” suma de 40 000 lei. De asemenea la data de 03 decembrie 2014 pîrîtul a achitat în contul datoriei suma de 200 (două sute) mii lei (f.d.-69).

În conformitate cu art. 572 CC RM, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit. Valorile mobiliare nu pot fi transmise direct în contul achitării datoriei dintre două părți.

În conformitate cu art. 666 CC RM, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În conformitate cu art. 753 alin. (l) CC RM, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Colegiul, consideră că, instanțele, călăuzindu-se de normele enunțate, luînd în considerație circumstanțele cauzei, corect, legal și întemeiat a ajuns la concluzia de a admite cerințele reclamantului și a încasa de la SRL “Avicola Sărătenii Vechi” în beneficiul SRL “Vadalex-Agro” datoria în sumă de 597 758 lei. Or, din materialele cauzei, și anume prin facturile anexate la dosar, s-a constatat cu certitudine că SRL “Vadalex-Agro” a livrat către SRL “Avicola Sărătenii Vechi” marfa în sumă de 637 758,29 lei, iar SRL “Avicola Sărătenii Vechi” a achitat către SRL “Vadalex-Agro” în luna martie 2014 suma de 40 000 lei, astfel avînd o datoriei în sumă de 597 758 lei.

Reține Colegiul că, recurentul SRL „Avicola Sărătenii Vechi” nu a prezentat careva probe care ar demonstra faptul că acesta ar fi restituit datoria în sumă de 597 758 lei.

În conformitate cu art. 602 CC RM, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

În conformitate cu art. 619 CC RM, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Colegiul Civil, consideră că instanța de fond. călăuzindu-se de normele enunțate și luînd în considerație perioana de întîrziere de 180 zile, corect și întemeiat a admis pretențiile reclamantului SRL “Vadalex- Agro” și a încasat în folosul acestuia dobînda te întîrziere în sumă de 132 863.25 lei.

Conform punctului 6.2 al contractului nr. 97A-DT din 27.02.2012, pentru neachitarea datoriei la timp se percepe o penalitate în mărime de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere. Din materialele cauzei rezultă că pîrîtul este în întârziere mai mult de 180 zile.

Astfel, Colegiul consideră că, instanțele corect și întemeiat au ajuns la concluzia de a admite cerințele reclamantului SRL “Vadalex-Agro” privind încasarea penalității în sumă de 414 247,80 lei. Or, din materialele cauzei Colegiul constată cu certitudine că pîrîtul are o întârziere la restituirea datoriei de 180 zile, iar conform calculului, suma datoriei de 767 125,55 lei x cu 0,3% penalitate pentru neachitarea datoriei și x cu 180 zile întârziere, constituie suma de 414 247,80 lei.

Reține Colegiul că, după cum rezultă din materialele dosarului, recurentul în favoarea neadmiterii pretențiilor reclamantului privind încasarea dobînzii de întârziere și a penalității a înaintat raportul financiar pe anul 2012 și actul de examinare a daunelor cauzate de calamitățile naturale.

Astfel, constată Colegiul că, conform actului de examinare a daunelor cauzate de calamitățile naturale întocmit de către Comisia formată în cadrul Primăriei Sărătenii – Vechi, r-1 Telenеști (sediul pîrîtului SRL „Avicola Sărătenii Vechi”) în componență Tulgara-primarul, Palade Iacob -director SRL “Avicola Sărătenii Vechi”, Iurii Cudritchii - inginer cadastral , agronom -consultant Petica Boris, consilier Moraru Timofei, consilier Ciobanii Hariton , reprezentant DAA Bacaliuc Arcadii, s-a constatat situația de cauzarea a anumitor daune și pierderi ca rezultat al vîntului puternic, ploilor torențiale și căderii de grindină, secetei excesive ce au avut loc în anii 2011- 2012. De asemenea și conform raportului financiar la secțiunea raportul de profit și pierderi de la 01.01 pînă la 31.12.2012 se constată mai multe pierderi la anumiți indicatori față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Reține Colegiul că, pîrîtul prezentînd instanțelor cifrele indicate în aceste acte pretinde a fi exonerat de plata dobînzilor și penalităților motivînd prin faptul că, nu a avut posibilitate de a-și exercita adecvat obligațiunile contractuale din cauza survenirii forței majore, la caz pierderile care i s-au cauzat în urma vîntului puternic, ploilor torențiale, căderii de grindină și secetei excesive ce au avut loc în anii 2011-2012.

Astfel, Colegiul apreciază ca justă concluzia instanța de apel care consideră că, nu pot fi reținute argumentele apelantului în acest sens, deoarece acestea sunt neîntemeiate și lipsite de probe pertinente și concludente, or, în cadrul ședinței de judecată nu au fost constatate circumstanțe în cadrul cărora debitorul poate invoca forța majoră, avînd drept bază condițiile expuse la art. 606 Cod civil, care stipulează că, (1) neexecutarea obligației nu este imputabilă debitorului în cazul în care se datorează unei forțe majore, dacă survenirea sau efectele acesteia nu au putut fi cunoscute de către debitor la momentul nașterii obligației ori dacă debitorul nu a putut împiedica sau înlătura survenirea forței majore ori a consecințelor ei. (2) Dacă este doar temporară, forța majoră poate fi invocată numai în perioada în care aceasta are efect asupra executării obligației. (3) Dacă nu poate executa obligația din cauza unei forțe majore, debitorul trebuie să notifice creditorului aceste circumstanțe și efectele lor asupra executării. Dacă notificarea nu a ajuns la creditor într-un termen rezonabil de la data la care debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre forța majoră, acesta din urmă răspunde pentru prejudiciul cauzat prin lipsa notificării. (4) Prevederile prezentului articol nu împiedică creditorul să ceară rezoluțiunea contractului, executarea obligației sau plata dobînzilor.

Colegiul apreciază critic și argumentul din recurs, conform căruia instanța de apel a încălcat normele dreptului procesual prin faptul că nu a amânat examinarea cauzei din data de 29 ianuarie 2015 ca urmare a solicitării parvenite din partea apelantului-recurent prin cererea de amânare a examinării cauzei și a finalizat pricina în lipsa acestuia. În acest sens, constată Colegiul că, ședința de judecată a instanței de apel din 29 ianuarie 2015, era a treia la număr, apelantul-recurent era în cunoștință de cauză despre data și ora desfășurării acestei ședințe, mai mult apelantul s-a expus asupra cauzei în ședința anterioară a instanței de judecată din 04.12.2014, ședința din 29.01.2015 a instanței de apel fiind fixată pentru finisarea examinării, verificarea calculelor din materialele pricinii și pronunțarea deciziei.

Astfel, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a apreciat posibilitatea finisării examinării cauzei în lipsa apelantului legal citat pentru ședința din 29 ianuarie 2015, or cererea de amânare nu a fost probată, iar conform materialelor cauzei SRL „Avicola Sărătenii Vechi” la ședința anterioară (din 04.12.2014) a fost asistată de un avocat care de asemenea nu s-a prezentat.

Totodată, mai reține Colegiul că anterior, ședința de judecată a instanței de apel a mai fost o dată amânată ca urmare a cererii de amânare a examinării dosarului parvenite de la SRL „Avicola Sărătenii Vechi” (f.d. 63-64).

Colegiul, analizând materialele la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel la judecarea cauzei, este una legală și întemeiată.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de SRL „Avicola Sărătenii Vechi”.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vadalex-Agro” împotriva SRL „Avicola Sărătenii Vechi” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță

Vladimir Timofti

Iuliana Oprea